

Eläkkeiden rahoitus yksityis- ja julkisaloilla

Työeläkevakuuttajien hallinnon syventävä koulutus, webinaari 6

27.5.2021

Hanna Mäkinen

Matemaatikko

Työeläkevakuuttajat Tela

Twitter: @HannaMaek

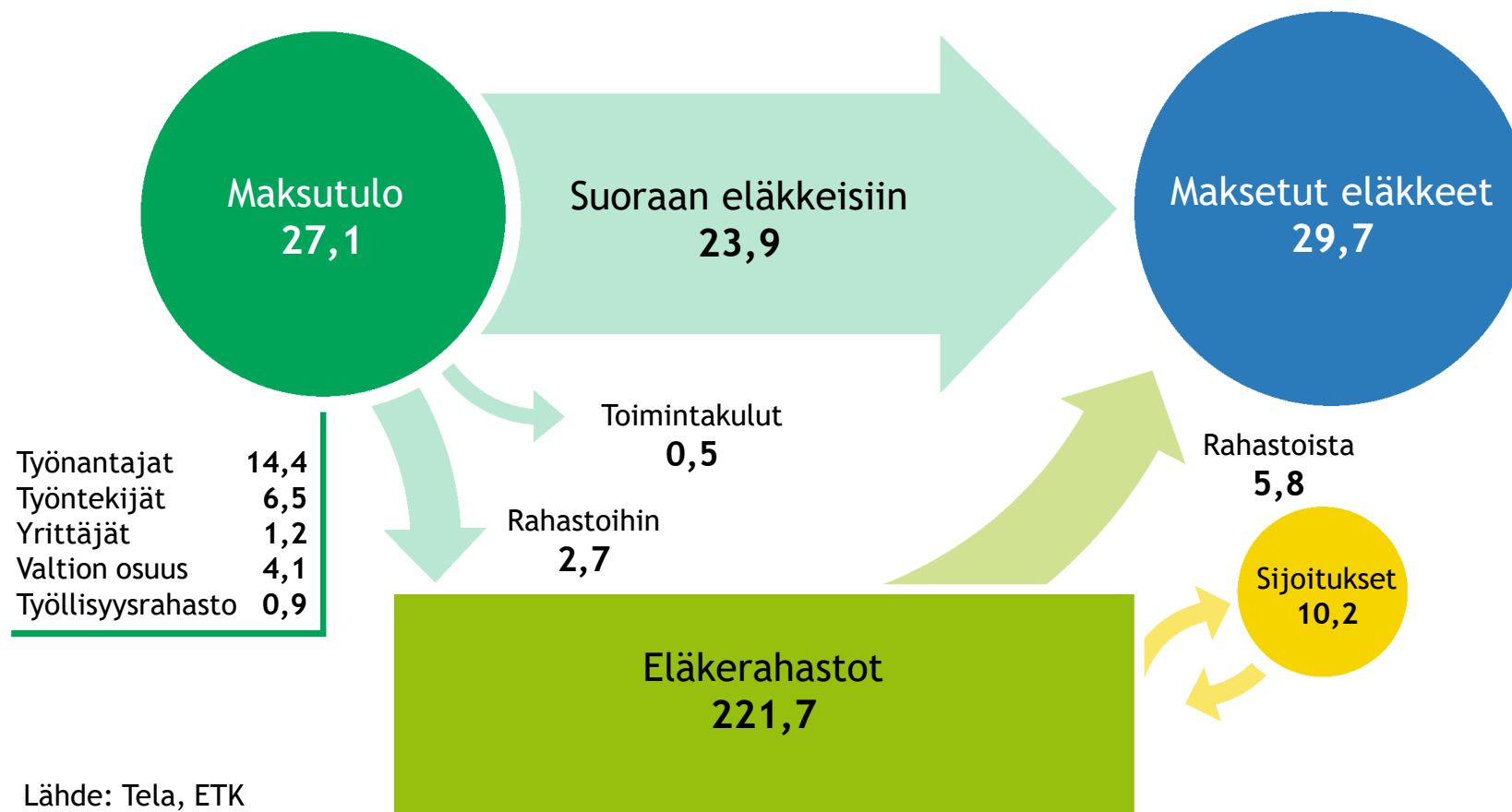
Tavoitteet

Sisältö

1. Eläkkeiden rahoitustavat
2. Työeläkemaksut yksityis- ja julkisaloilla
3. Mikä vaikuttaa maksuun?
4. Maksujen määräytymisprosessi

Työeläkerahan kiertokulku 2020, miljardia euroa (ennakkotieto)

Kuvassa yksityisten ja julkisten alojen työeläkerahan kiertokulku vuoden 2020 lopussa

Yleistä rahoituksesta

- Eläkkeet voidaan rahoittaa
 - Jakojärjestelmällä
 - Rahastoivalla järjestelmällä
 - Osittain rahastoivalla järjestelmällä

Jakojärjestelmä

Maksut
= eläkkeet + hoitokulut

- Maksu ja etuus kohdistuu eri sukupolville
- Yksinkertainen
- Kestävyyseriski

Rahastoiva järjestelmä

**Maksut + rahastojen tuotot
= eläkkeet + hoitokulut**

- Maksu ja etuus kohdistuu samalle sukupolvelle
- Rahastoille saatava tuotto mahdollistaa matalammat maksut
- Sijoitusriski

Osittain rahastoiva järjestelmä

**Maksut + rahastojen tuotot
= eläkkeet + hoitokulut**

- Hybridimalli
- Rahastoille saatava tuotto mahdollistaa matalammat maksut
- Monimutkainen, mutta joustava

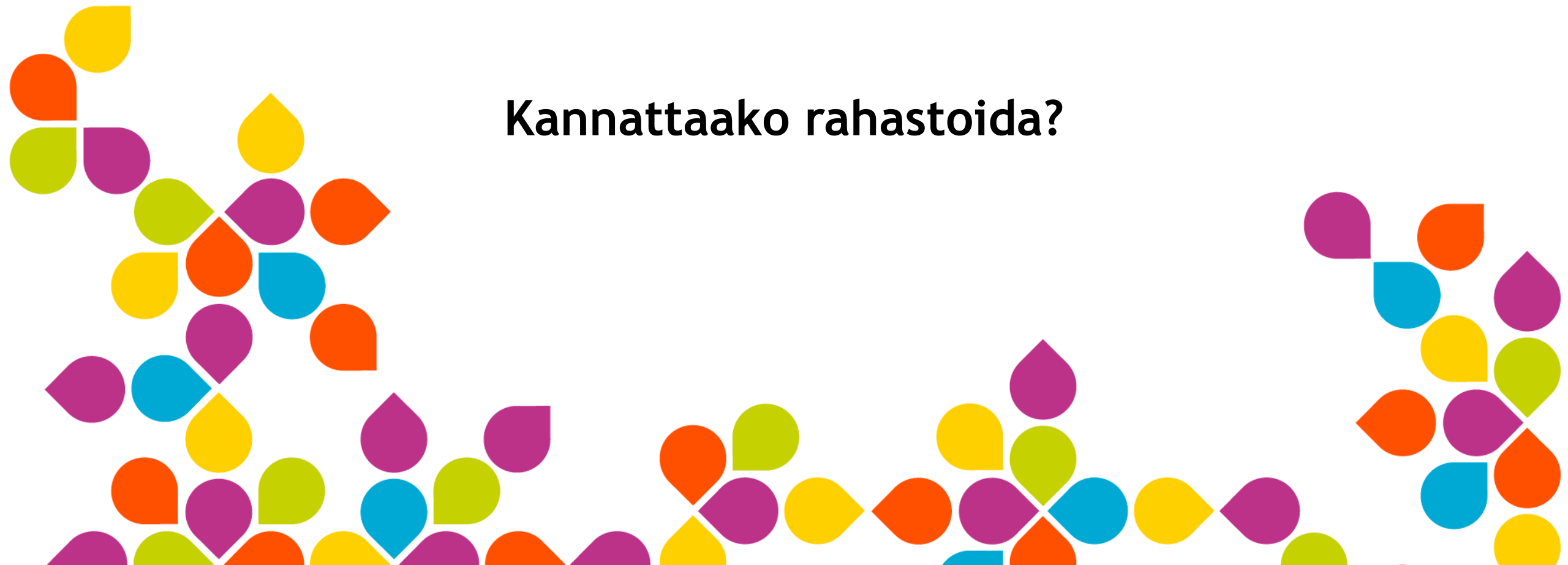
Työeläkkeiden rahoitus eri lakien mukaan

	Rahoitus	Muuta
TyEL <i>Työntekijän eläkelaki</i>	Osittain rahastoiva	
MEL <i>Merimieseläkelaki</i>	Osittain rahastoiva	Valtio kustantaa osan eläkemenosta
YEL ja MYEL <i>Yrittäjien eläkelaki</i> ja <i>Maatalousyrittäjien eläkelaki</i>	Jakojärjestelmä	Valtio maksaa eläkemenon, johon maksutulo ei riitä. Mahdollinen ylijäämä rahastoidaan.
JuEL <i>Julkisten alojen eläkelaki</i> (valtio ja kunnat)	Jakojärjestelmä	Suuret puskurirahastot

Ennakkokysymys: Eläkkeet voidaan rahoittaa jakojärjestelmällä, rahastoivalla järjestelmällä tai osittain rahastoivalla järjestelmällä. Suomessa yksityisillä aloilla käytössä on

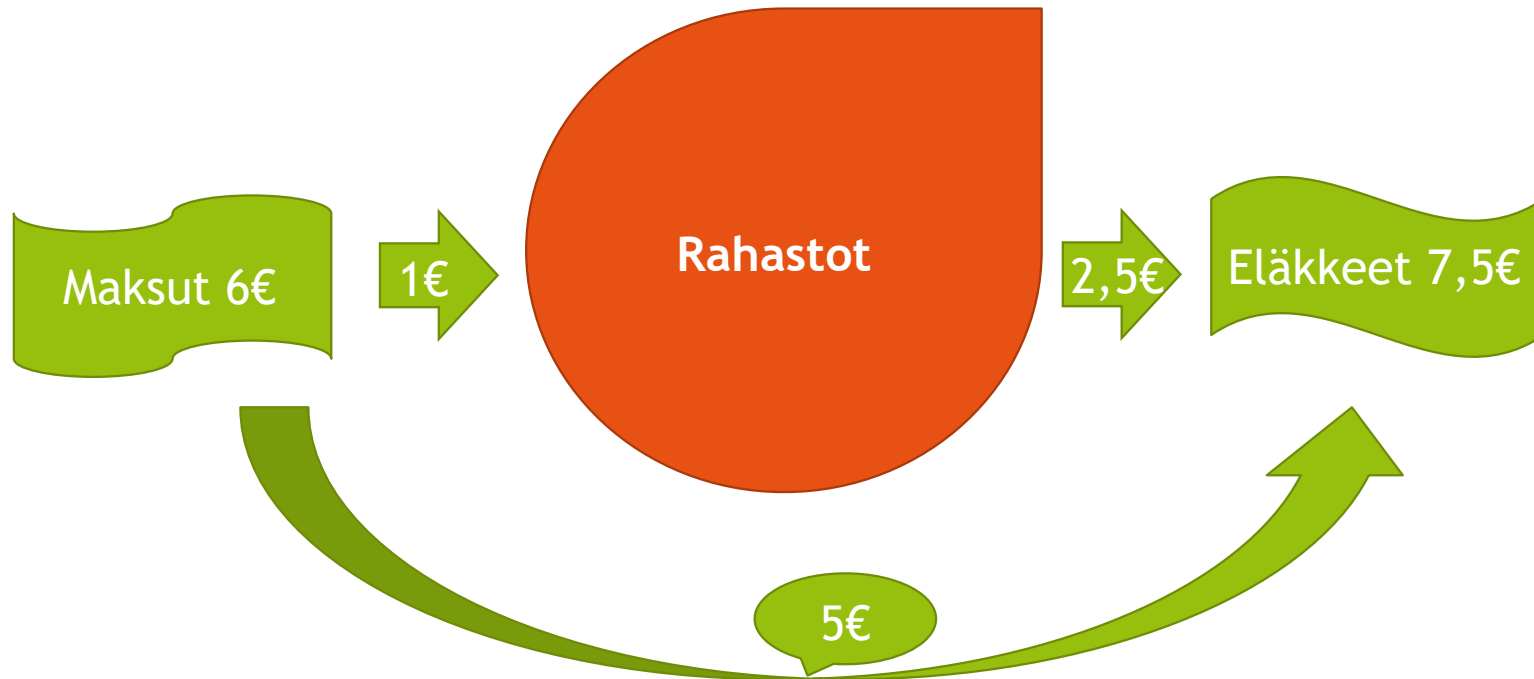
- 1.** jakojärjestelmä
- 2.** rahastoiva järjestelmä
- 3.** osittain rahastoiva järjestelmä

Kannattaako rahastoida?

Yksinkertaistettu esimerkki yksityisalojen puolelta

Korkoa korolle -efekti!

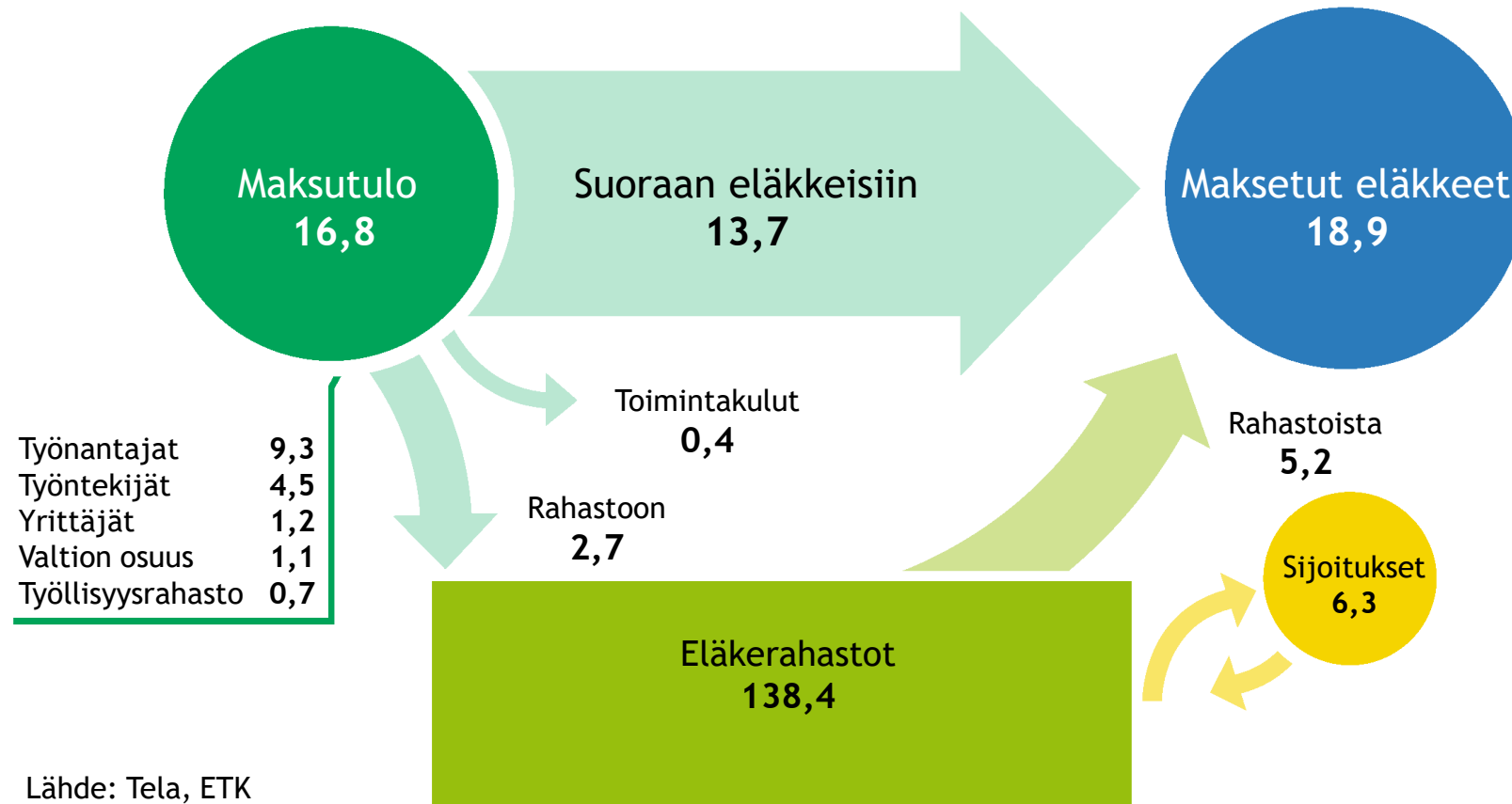

Rahastoimalla tarvittavia eläkevaroja etukäteen, voidaan välttyä äkillisiltä maksun korotuksilta.

Yksityisalojen eläkejärjestelmien rahoitus

Yksityisten alojen työeläkerahan kiertokulku 2020, miljardia euroa (ennakkotieto)

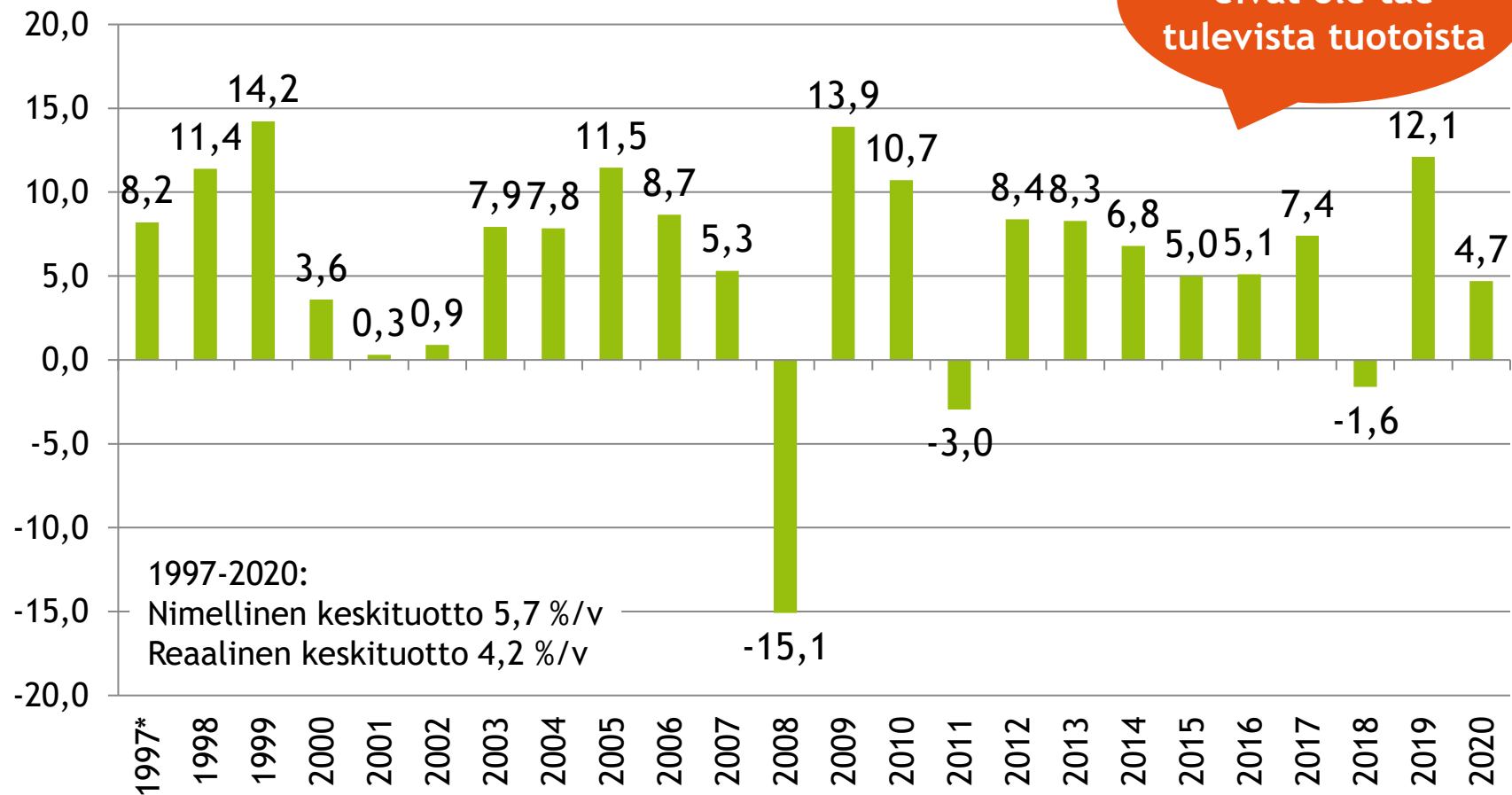
Mikä vaikuttaa maksuun eri vakuuttajilla?

- Työeläkeyhtiössä työnantajan koko vaikuttaa työeläkevakuutusmaksuun:
 - tilapäinen työnantaja maksaa kiinteää vakuutusmaksua
 - pieni sopimustyönantaja maksaa kiinteää vakuutusmaksua hyvityksillä vähennettynä
 - suuren sopimustyönantajan maksuun vaikuttaa lisäksi työntekijöiden työkyvyttömyystapausten määrä (maksuluokkamalli)
- Eläkesäätiössä työeläkevakuutusmaksu on kannatusmaksutyypinen
- Eläkekassassa työeläkevakuutusmaksu määritellään samaan tapaan kuin eläkesäätiössä; kulut jaetaan kassan työnantajille

TyEL-maksun osat v. 2021 (yhtiöt)

Maksun osa	Prosenttia palkasta
Vanhuuseläke	3,5
Työkyvyttömyyseläke	1,2
Tasausosa (perhe-eläkkeet, työuraeläkkeet, osittain varhennetut vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeiden kertakorotukset, kuntoutuskorotukset ja indeksikorotukset)	19,1
Muut (hoitokustannukset, maksutappiot, lakisääteiset maksut)	0,8
Arvioidut hyvitykset	-0,2
Yhteensä	24,4

Yksityisalojen työeläkesijoitusten nimellinen tuotto 1997-2020, prosenttia sitoutuneesta pääomasta

*1997 vain yhtiöiden tiedot

Vuosituottoja ei ole pääomapainotettu koko jakson keskituottolaskennassa

Julkisten eläkejärjestelmien rahoitus

Työeläkevakuutusmaksut 2021

	Keskimääräinen vakuutusmaksu % palkoista	Työntekijän osuus % palkasta	
		Alle 53 v. ja väh. 63 v.	53-62 v.
TyEL	24,4	7,15	8,65
MEL	19,0	7,15	8,65
JuEL/Kevan jäsenyhteisöt	28,3	7,15	8,65
JuEL/Valtio	24,4	7,15	8,65
JuEL/Ev.lut. kirkko	28,97	7,15	8,65
YEL	23,4	24,1	25,6
MYEL	13,9/13,3 (apur.)	13,01 - 24,1	13,82 - 25,6

JuEL/Kevan jäsenyhteisöt eläkemaksut

- Eläkkeet rahoitetaan työnantajilta ja työntekijöiltä perittävillä maksuilla
- Työnantajan maksut peritään palkkojen ja eläkemenojen mukaan
 - TyEL-maksua korkeampi maksutarve johtuu mm. aiemmista, paremmista eläke-eduista, vakuutettujen sukupuolijakaumasta, erilaisesta rahoitusperiaatteesta
 - TyEL-tason ylittävä maksu kerätään eläkemenojen perusteella
- Työnantajan maksu vuonna 2021 keskimäärin 20,73 %
- Työntekijän maksut samat kuin TyEL:ssa

JuEL/Valtion eläkemaksut

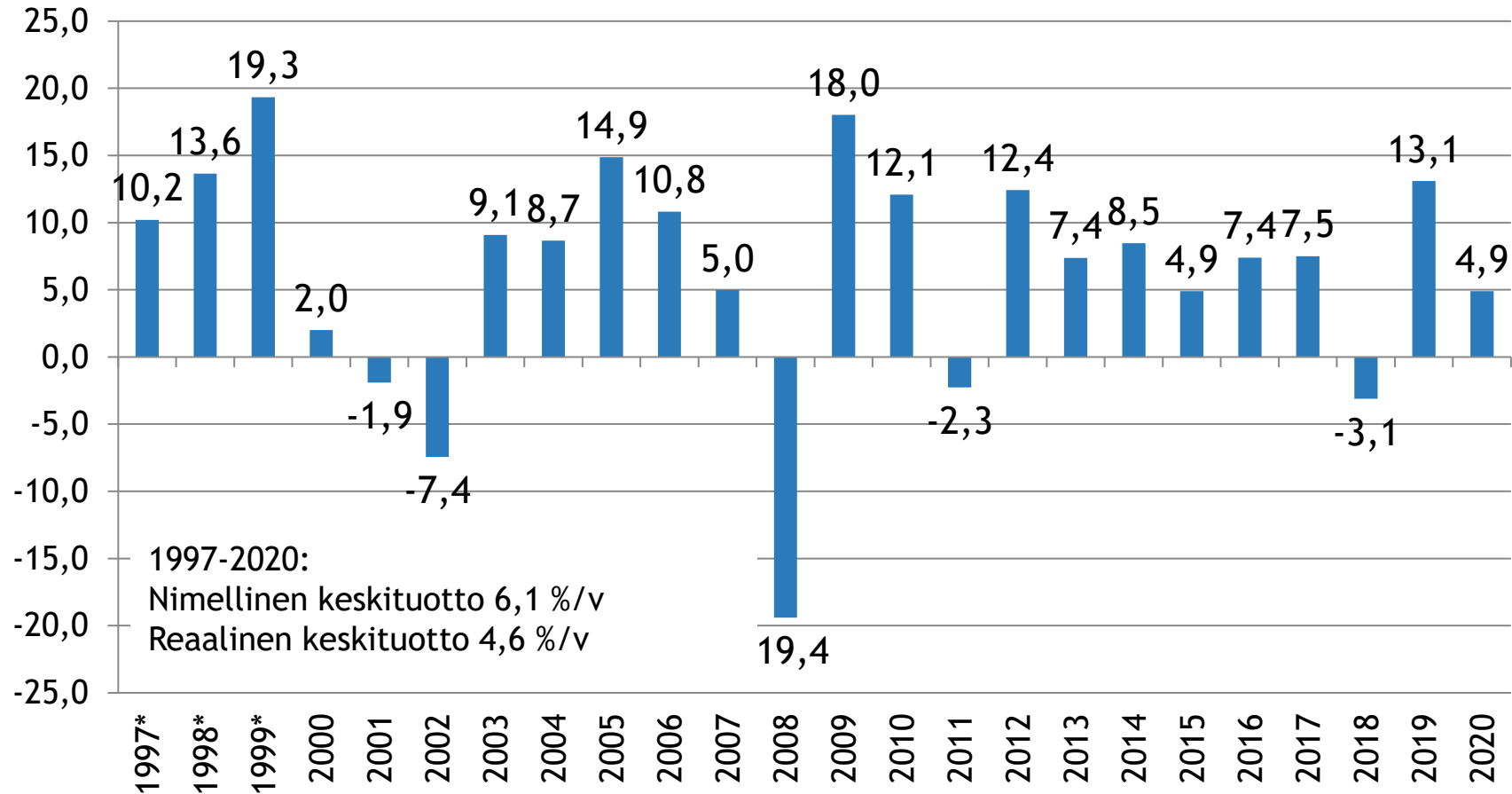
- Työnantajan eläkemaxuprosentin vahvistaa valtiovarainministeriö Kevan esityksestä
- Vuonna 2021 keskimääräinen julkisten alojen eläkelain mukainen valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvan työnantajan eläkemaksu on 16,69 %
- Työntekijän maksut samat kuin TyEL:ssa

Julkisalan eläkemaksut 2021

Työnantaja	Työnantajan palkkaperusteinen eläkemaksu %
Kunta-ala	16,83
Valtio	16,69
Kirkko - seurakunnat	28,7
Kirkko - keskusrahasto ja yhdistykset	34,5

Työntekijän maksut samat kuin TyEL:ssa.

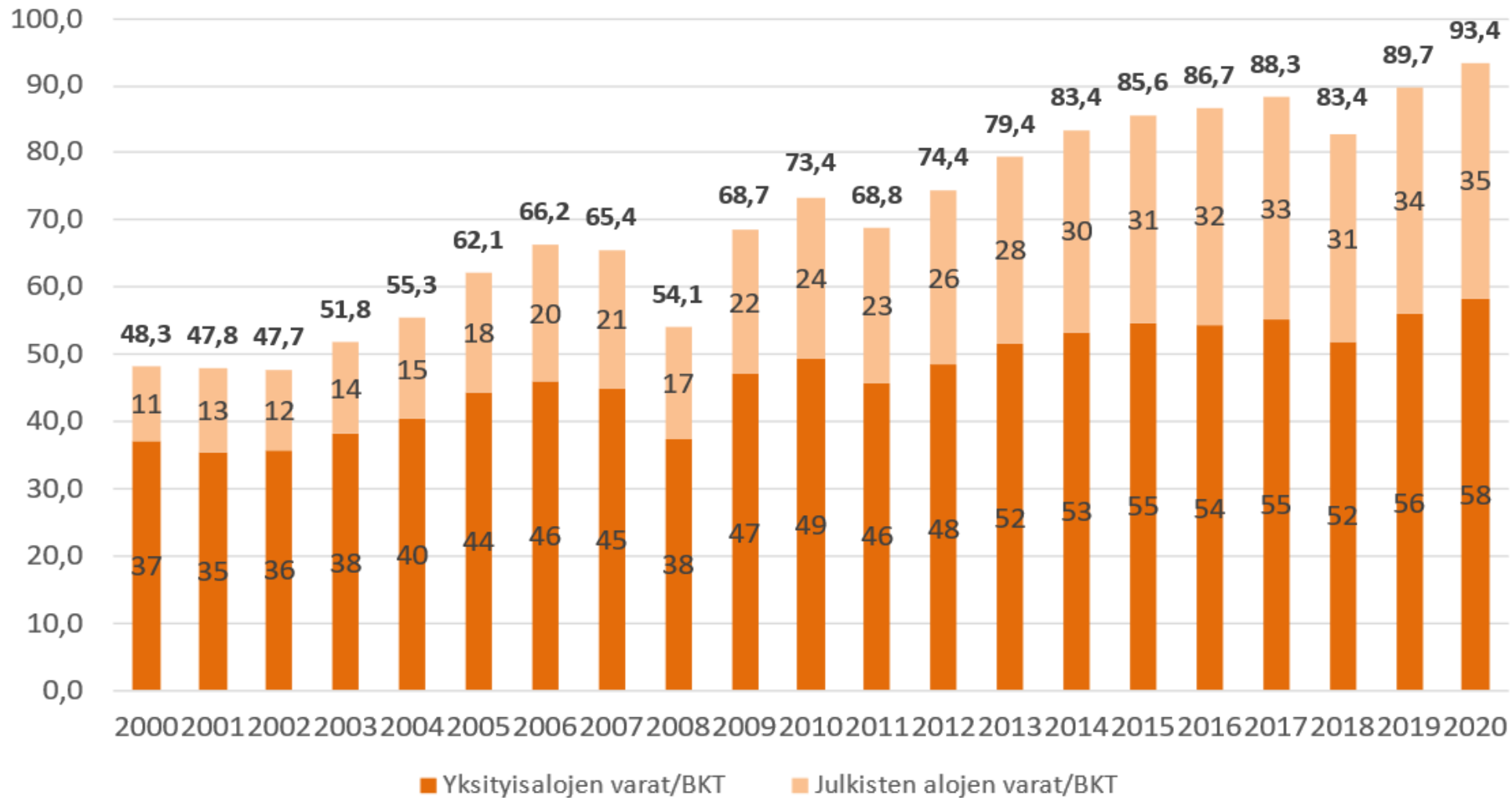
Julkisten alojen työeläkesijoitusten nimellinen tuotto 1997-2020, prosenttia sitoutuneesta pääomasta

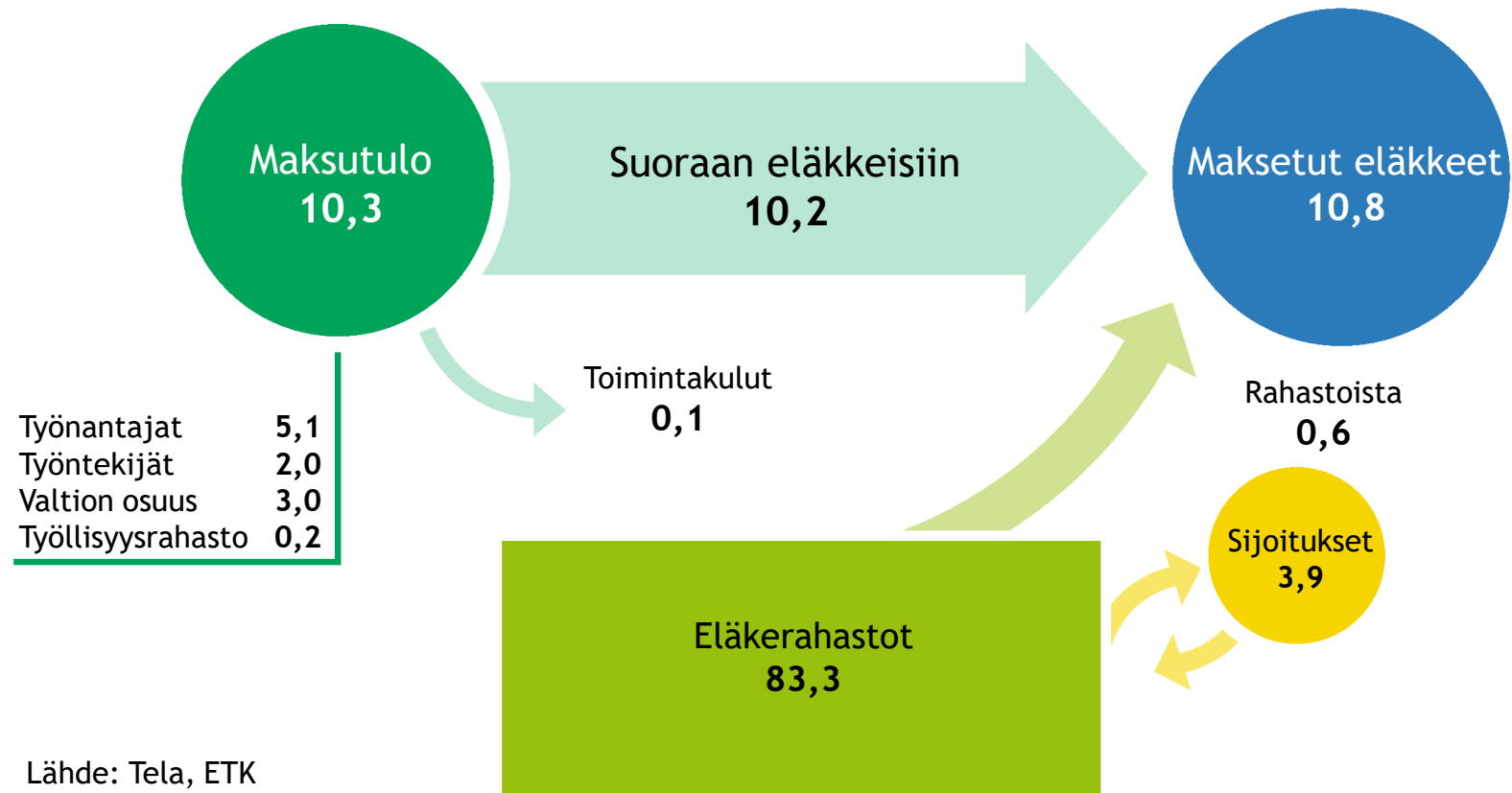
*1997-1999 vain Kevan tiedot

Vuosituottoja ei ole pääomapainotettu koko jakson keskituottolaskennassa

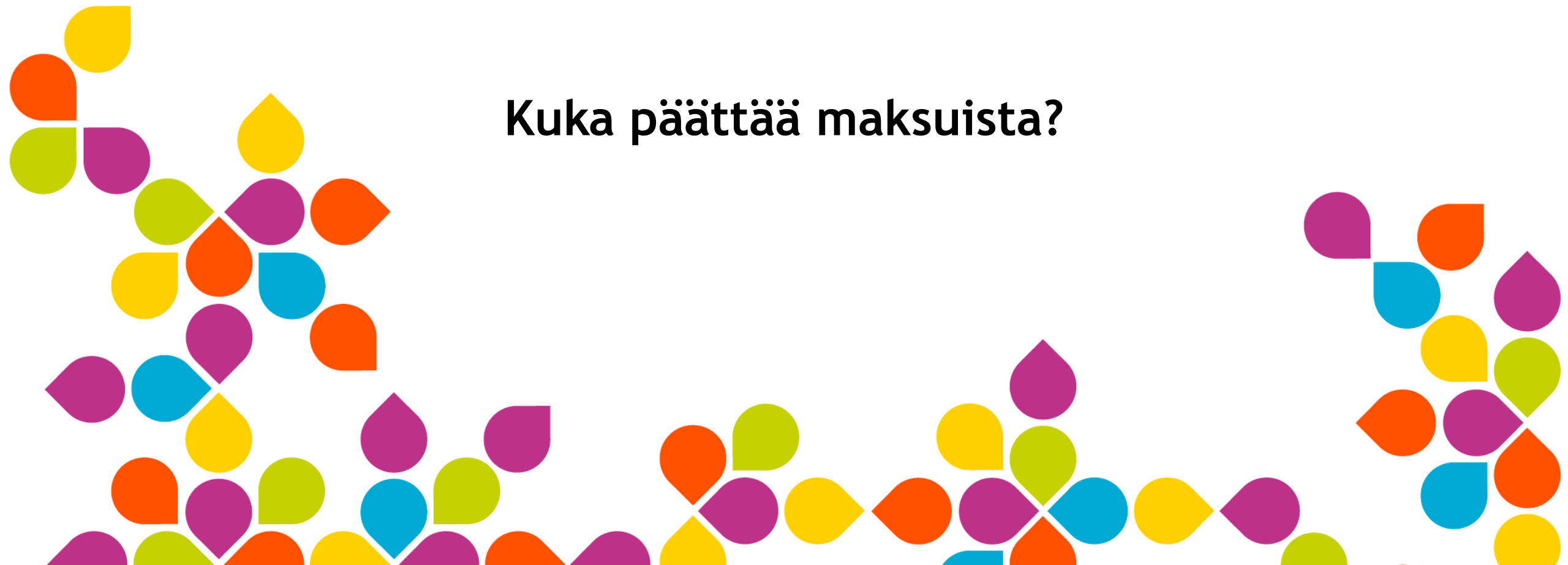
Yksityisten ja julkisten alojen työeläkevarat 2000-2020, prosenttia BKT:sta

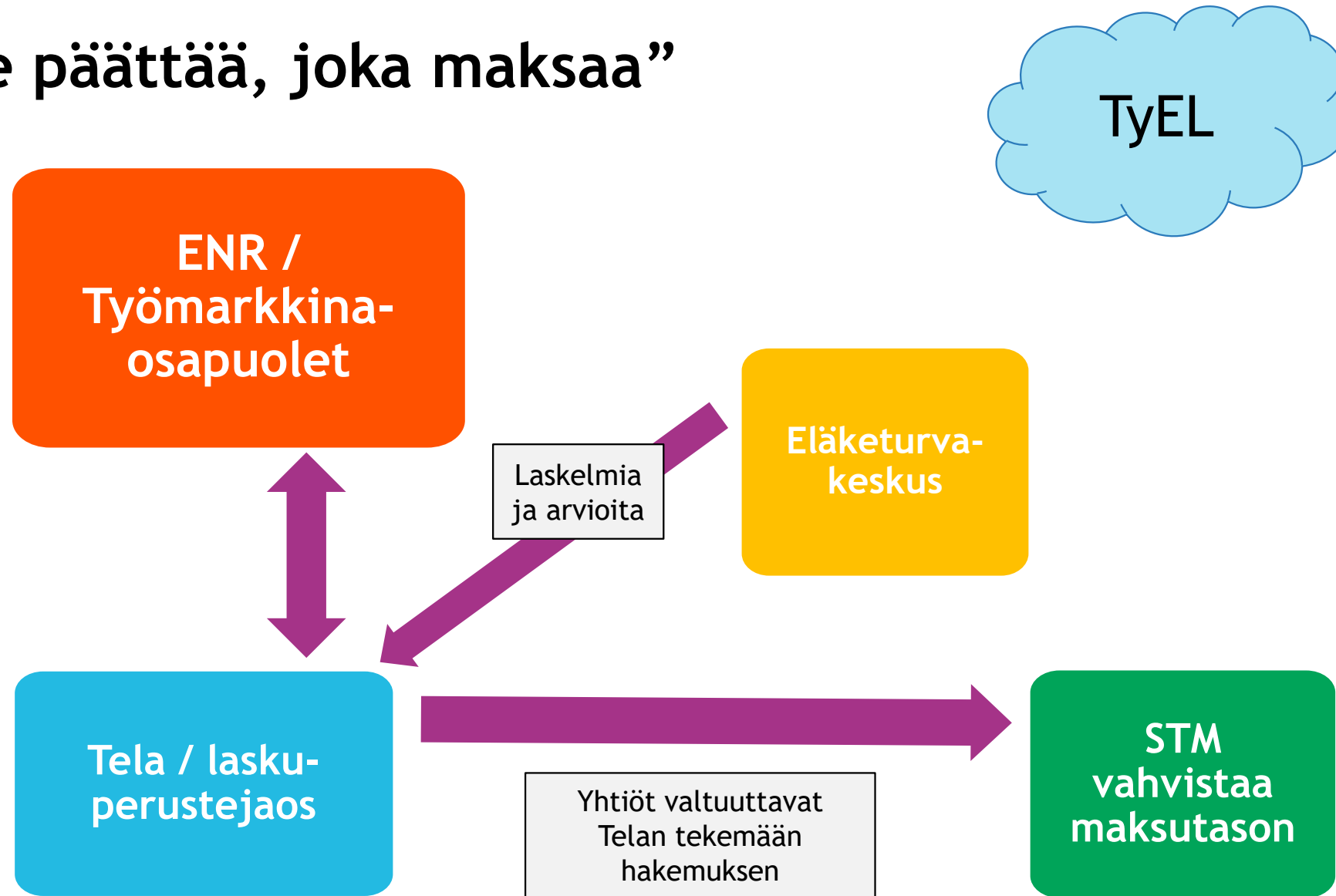
Julkisten alojen työeläkerahan kiertokulku 2020, miljardia euroa (ennakkotieto)

Kuka päättää maksuista?

”Se päättää, joka maksaa”

Kuka päättää maksuista - JuEL/Keva

Taustalla TyEL:n päätetty maksu; työntekijän maksuosuus sama.

- Tarvittavat laskelmat tehdään Kevassa
- Kevan valtuuskunta vahvistaa
 - Eläkemaksujen perusteet
 - Vuotuisten työnantajan eläkemaksujen suuruudet

Kuka päättää maksuista - JuEL/Valtio ja Kirkko

Taustalla TyEL:n päätetty maksu; työntekijän maksuosuus sama.

- Valtion eläkemaksu
 - Tarvittavat laskelmat tehdään Kevassa
 - Valtiovarainministeriö päättää työnantajan eläkemaksun suuruudesta Kevan esityksestä
- Kirkon eläkejärjestelmän eläkemaksu
 - Kirkolliskokous päättää työnantajan eläkemaksun suuruudesta

KIITOS!

Hanna Mäkinen
hanna.makinen@tela.fi